

Verkenning Morse Lesprogramma voor 60+

Einddoel: 12 WPM ontvangen én zenden zonder extra spaties

Duur: Jaar 1

(een aanpak ter discussie)

Copyright PA3A

Waarom deze methode?

- Oudere cursisten leren trager, maar wél effectief – mits goed ondersteund.
- Koch toonde aan: klankherkenning (gestalt) werkt pas vanaf 10–12 WPM.
- Te langzaam starten leidt tot 'tellen' i.p.v. herkennen.
- Maar: ouderen hebben meer verwerkingstijd nodig.
- Daarom: combinatie van 12 WPM karaktersnelheid met de zgn. Farnsworth-timing.

Wat is Farnsworth-timing?

- Een methode waarbij de tekens op 12–15 WPM worden gepresenteerd,
- Maar de pauzes tussen tekens en woorden worden verlengd.
- Hierdoor klinkt elk teken zoals bij een echte morse-snelheid,
- Maar is er extra tijd om het klankbeeld te verwerken en ervan te leren.
- Essentieel voor reflexmatige herkenning zónder overbelasting.

Wat kan een leeropbouw zijn?

- Blok 1 (week 1–10):
 - - 20 basisletters leren
 - - Karaktersnelheid: 12 WPM
 - - Effectieve snelheid: 4–6 WPM (Farnsworth-timing met lange pauzes)
- Blok 2 (week 11–20):
 - - Uitbreiding alfabet + cijfers
 - - Karaktersnelheid: 12 WPM
 - - Effectieve snelheid: 6–8 WPM (Farnsworth-timing, pauzes iets korter)
- Blok 3 (week 21–30):
 - - Leestekens en tempo-opbouw
 - - Karaktersnelheid: 13–14 WPM
 - - Effectieve snelheid: 8–10 WPM (verwerken van meer karakters)
 - - De hogere karaktersnelheid zorgt tegelijk voor voldoende nadenktijd

Les opbouw vervolg

- Blok 4 (week 31–40):
 - - Verschuiven naar juiste timing, oefenen realistische berichten
 - - Karaktersnelheid: 15-13 WPM
 - - Effectieve snelheid: 11–12 WPM (bijna standaard timing)
- Blok 5 (week 41–48):
 - - Vloeiend op 12 WPM zenden en ontvangen
 - - Karaktersnelheid: 12 WPM
 - - Effectieve snelheid: 12 WPM (standaard morse-timing)

Lesopbouw in 5 blokken (over 48 weken) samengevat

- Blok 1: 20 basisletters leren met Farnsworth-timing (4–6 WPM effectief).
- Blok 2: uitbreiding alfabet + cijfers, nog steeds met spacing.
- Blok 3: leestekens en snellere herkenning, verwerken van meer karakters per minuut met wel voldoende spacing door hogere karaktersnelheid.
- Blok 4: overschakeling naar volledige timing, 12–15 WPM karakters.
- Blok 5: vloeiend zenden en ontvangen op standaard 12 WPM.

Waarom kan dit werken?

- Klankherkenning vanaf het begin dankzij 12+ WPM tekens.
- Extra verwerkingstijd dankzij Farnsworth-timing.
- Oefenen met herkenbare context: eigen naam, geboortedatum, plaatsnaam, spreektaal, zo min mogelijk kunstmatige woorden
- Motivatie door zichtbare voortgang en groepsverband.
- Beheersbare belasting voorkomt afhaken of frustratie.

Overzicht per Blok – Tempo en Timing

Blok	Karaktersnelheid (WPM)	Effectieve snelheid (WPM)	Timing (Farnsworth)
Blok 1	12	4–6	Lange pauzes
Blok 2	12	6–8	Iets kortere pauzes
Blok 3	13–14	8–10	Afbouwend
Blok 4	15-13	11–12	Bijna normaal
Blok 5	12	12	Normale timing

Snelheidsopbouw per Blok

